

An clericis teneantur deferre habitum, scilicet vestes clericales, & tonsuram, qua clericis dicitur, id est, corona.

1 Vponendum est primò, quòd Tonsura est essentialis, & potissimum in habitu clericali, reliqua verò vt vestes, sunt concomitantia, & velut extrinsecè annexa & coniuncta cum statu. Sic Caiet. in summa verb. clericorum peccata. Bañez 2. 2. q. 12. art. 1. dub. 2. fol. 676.

2 Secundò supponendum est, quòd licet quædam vestes sint clericis interdicitæ, & quòd dedecent statum clericalem, vt patet ex cap. penult. de vita & honest. cleric. & Clement. 2. cod. tit. at non est iure definitum, quæ vestes sint honestæ, & verè clericales, & idèd tales censentur, quæ communi vsu fuerint admittæ in ea prouincia. Sic Syluest. excommunicatio 6. §. 6. dicto 6. glof. d. cap. penult. vers. de autoritat. & Clement. 1. vers. sacularis de elect. & cap. si quis virorum, dicto 30. Alexand. consil. 1. 49. m. 12. lib. 6. & consil. 8. lib. 1. Cardin. de clem. 2. ad fin. Panormit. cap. 1. de apost. Rochus cap. fin. de consuetud. Couar. quest. pract. cap. 38. num. 7. vers. 4. Salzedo pract. Bern. Diaz cap. 7 §. 5. sibi prohibitis, vbi alios refert, Rebuff. de priuileg. scholast. priuilegio 94. & communis. Sit ergo

3 Prima conclusio. Clerici minorum Ordinum, qui beneficium non habent, non peccant omnino dimittendo habitum, & tonsuram. Probat, quia citra culpam possunt a tali statu retrocedere. Item, quia iura prohibentia, vel iubentia aliquid clericis, intelliguntur de constitutis in sacris, vel habentibus beneficium, vt colligitur ex Trident. sess. 14. cap. 6. de reform. & tenet Holtien. cap. 1. ne clericis, vel monachis, quem sequitur Panorm. communiter receptus ibi sub finem, & cap. 1. de post. num. 4. & Nauar. summa Lat. cap. 2 §. num. 110. & super cap. statumimus 14. quest. 1. num. 6. Hæc etiam conclusio colligitur ex Trident. sess. 14. cap. 6. de reform. vbi iubens deferre habitum, expressè dicit clericis in sacris constitutis, & beneficiatis; & illam tenent Imola cap. si quis ex clericis, de vita & honest. cleric. Salzedo pract. Bernard Diaz cap. 7 §. 6. verb. id est, fiat. Armil. verb. clericus, num. 11. & verb. apostasia, num. 8. Angelus clericus 4. num. 1. & verb. apostasia, num. 1. Tabien. verb. apostasia, quest. 8. & clericus 2. quest. 6. Syluest. verb. apostasia, quest. 2. & clericus 2. num. 2. Innocent. cap. tunc, de apost. & ibi Panorm. num. 3. Nauar. summa Lat. cap. 2 §. num. 110. & communis.

4 Secunda conclusio. Si initiati minoribus velint clericatiter viuere, & frui priuilegiis clericalibus, licet beneficium non habeant, tenentur habitum & tonsuram portare. Probat, quia hic vult frui priuilegiis clericis; ergo tenetur more clericis incedere, ius enim nature dicitur, vt qui collocatus est in aliquo statu signis externis ostendat se esse in statu illo. Et hæc conclusio ita asseritur à Doctoribus, licet tales clerici sint coniugati. Sic Sotus 4. dist. 14. quest. 2. artic. 1. vers. rursus huiusmodi.

Ricardus 4. dist. 24. art. 2. quest. 1. & 2. Bañez dicto dub. 2. concl. 2. fol. 676.

Nota hoc peccatum esse veniale. Ratio, quia reputatur leuis materia, cum hi non sint perfectè in statu clericali. Sic Bañez ibi, & alij.

Tertia conclusio. Si hi clerici velint publicè in statu seculari clericatui repugnante viuere, vt si velint exercere iudicium criminale, vel alios actus statui clericali repugnantes, non licet portare tonsuram clericalem: tum, quia est indecens actus contrarios statui deferendo signum status, exercere. Item, quia Clement. 2. de vita & honest. cleric. suspenditur clericus publicè deferens tonsuram, & vestem partiam. Sic Nauar. summa Lat. cap. 2 §. num. 110. & cap. non dicatis 12. quest. 1. num. 66. Salzedo d. cap. 7 §. 6. vers. id est, fiat. Sotus 4. dist. 24. q. 2. art. 1. vers. rursus. Ricard. 4. dist. 24. art. 2. quest. 1. Syluest. clericus 2. §. 2. Angel. clericus 4. num. 2. & dicitur Syluest. & Angelus esse mortale deferre publicè tonsuram cum veste partia clericum ordinum minorum, est beneficium caræ.

Quarta conclusio. Si clerici ordinum minorum bigami fiant, vt si bis nubant, vel cum corrupta, tenentur non deferre tonsuram & habitum. Patet ex cap. unico, de bigamis in 6. vbi hoc prohibetur ipsis sub anathemate, id est, vt explicat ibi glossa, excommunicatione ferenda. Sic Sotus d. artic. 1. ante solutionem ad 1. D. Anton. 3. p. tit. 14. cap. 16. §. 6. Ricardus 4. dist. 24. art. 2. quest. 3. vbi bene hoc limitat contra alios, vt ibi refert, nisi hi bigami sint Religiosi: tunc enim possunt tonsuram, quam antea habebant, portare; quia dum dicitur d. cap. unico, iussu prohibemus tonsuram portare, relatiuum ipsis refert illos, de quibus immediatè ante sermo habitus est ibi, scilicet illos, qui adiecti sunt coëntionis fori secularis, quales non sunt Religiosi.

Nota idem, quod de bigamis dictum est, dicendum esse de omnibus irregularibus, eadem ratione. Sic D. Anton. d. §. 6.

At dubium est, an sit peccatum mortale conferre, vel dare ordinem sacrum, & recipere illum abique vlla tonsura, id est, sine ulla hecilla coronam. Nam Sotus 4. dist. 24. art. 1. concl. 2. dicit esse mortale, quia grauius est hoc, quam post ordinem susceptum non deferre tonsuram. Sic tamen

Quinta conclusio. Non est hoc peccatum mortale, sed graue veniale, quia materia non est tam grauis. Sic nonnulli iuniores Magistri.

Sexta conclusio. Clericus minorum ordinum habens beneficium, peccat mortaliter non deferendo habitum, & tonsuram. Probat, quia grauius prohibetur oppositum, scilicet non deferre Clement. quoniam, de vita & honest. cleric. & Trident. sess. 14. cap. 6. de reform. & bulla Pij I V. & Pij V. & nouissimè in motu proprio Sixti V. de hoc, vbi grauissimas penas ponit. Sic tenent Angel. clericus 4. num. 1. Tabiena clericus 2. quest. 6. Nauar. in omnibus summis, cap. 2 §. num. 110. & 118. Syluest. clericus 2. n. 2. & sic hunc si dimittat habitum, vocant apostatam Panorm. cap. tunc, de apost. Armil. verb. apostasia, n. 8. vbi Angel. n. 1. Tabien. quest. 2. & quòd sit mortale saltem, quando beneficium requirit clericale obsequium, tenet etiam Sotus lib. 10. de iust. quest. 55. art. 6. conclus. 4. ad finem. Hanc etiam tenet Bañez 2. 2. q. 12. art. 1. conclus. 3. fol. 677. & idem etiam de præsimoniis dicit Nauar. cap. quando, Latine cap. 21. num. 51. imò de pensionario, cum

cum pensio constituta est à Papa titulo clericali, quòd teneatur habitum, & tonsuram portare, docet Nauar. cap. quando, Latine cap. 21. num. 53. & miscell. 50. quod in operibus nouis sub duobus tomis contentis est 4 §. num. 5. & subdit, quòd in dubio præsumitur dare Papam pensionem animo clericali, nisi oppositum exprimat: & quòd peccat recipiens talem pensionem animo determinato non perleuerandi in statu clericali; secus si animo dubio, vel conditionali, scilicet perleuerandi, nisi felicitus aliqui acciderit, & quòd solus Papa potest constituere alicui pensionem tanquam laico. Quæ omnia hodie magis constant ex dicto motu proprio Sixti V. vbi obligat pensionarios, imò habentes quodcumque ius ad beneficium portare habitum, & tonsuram, vnde cessat sententia Bañez vbi supra, dicentis habitus regressum ad beneficium non teneri sub mortali portare habitum.

12 Maius verò dubium est de clericis in sacris constitutis, quidam enim dicunt non peccare mortaliter omitendo habitum, & tonsuram, si id faciant absque contemptu, & contumacia, erit tamen mortale, quando admoniti non reassumunt. Sic Caiet. summa, verb. clericorum peccata, & verb. præcepti transgressio. Bañez supra conclus. 4. dicit non esse mortale quando aliquo signo externo possit dignosci esse clericos.

13 Septima tamen conclusio sit. Multo certius est peccare mortaliter, quia id grauius prohibetur Trident. sess. 14. cap. 6. de reform. & Clement. 2. de vita & honest. Item, quia talis clericus venit excommunicandus, vt patet ex cap. si quis, dist. 23. quod est D. Gregor. & cap. si quis ex clericis, de vita & honest. cleric. & sic tenet ibi Panorm. num. 1. idem tenet cap. tunc, de apost. Atagon 2. 2. quest. 12. art. 1. Angel. clericus 4. num. 1. & verb. apostasia, n. 1. Tabien. clericus 2. quest. 6. & verb. apostasia, quest. 8. Armil. verb. apostasia, n. 8. & ibi Syluest. quest. 2. & clericus 2. §. 2. Nauar. in omnibus summis, cap. 7 §. n. 10. Bernard Diaz pract. cap. 7 §. fine, & quidam doctiores Magistri, & videtur tenere Caiet. in summa, verb. interrogacionis confessionis, paulo post principium, ante vers. tertia est, vbi dicit clericos comatos prius esse tendendos, quam audiendos in confessione. Et in hanc magis inclinatur, licet dubius, Armil. verb. clericus, num. 11.

14 Nota limitandam esse hanc conclusionem, & præcedentem.

Primò, si excessus sit notabilis extra consuetum. Sic Syluest. clericus 2. §. 2. Armil. verb. clericus, num. 11.

15 Secundò limita, nisi habitus dimissio fiat propter necessitatem aliquam, vt g. tuendi vitam, honorem, diuitias proprijas, vel proximi. Sic Bañez ibi post quartam conclusionem. Syluest. clericus 2. §. 2. Palud. 4. dist. 24. quest. 3. num. 17.

16 Tercio limita, nisi hæc dimissio sit ad breue tempus, vt ad aliquem ludum exereendum, ad agendum aliquam personam. Sic Bañez ibi, Syluest. verb. apostasia, quest. 2.

17 Nota tamen, quòd si fiat animo vagandi, & occultandi personam, vt liberè possit per vicos, & plateas ambulare, ad perpetrandum aliquod malum, etiam si id faciat ad breue tempus, peccat mortaliter. Ratio, quia ex natura rei sequitur graue scandalum, & sacramentorum irritio ex tali dimissione. Sic Bañez ibi conclus. vltima, fol. 679.

18 Quarto limita sextam conclusionem præcedentem, Th. Sanchez Confil. moral. Tom. 11.

dentem, nisi beneficium esset tenue; quia licet dicatur in iure beneficium obligare ad horas, patitur exceptionem, nisi beneficium sit tenue; quia pro nihilo reputatur. Et licet Pius V. obligarit beneficarios ad non assistendum agitationi taurorum, adhuc exclamamus habentes beneficium tenue, vt tenet Bañez supra conclus. 3. fol. 677. & motus proprius Pij V. moderatus est per Clementinam 8. vt tantum habeat locum in Religiosis, vt dixi lib. 1. cap. 8. dub. 31. num. 13.

Tandem ex dictis inferitur minus bene Rebuff. de priuileg. scholast. priuileg. 94. dicere clericis etiam Presbyteris in gymnasiis studiorum causa versantibus licere quouis habitu, & cuiusuis coloris vti, cum peregrini videantur: & late probat; sed merito cum impugnat Menochius de arbitrariis, lib. 2. centur. 4. casu 392. num. 34. quia aduerfat cap. 2. in fine, ne clericis, vel mon. in 6.

An verò clerici, qui vi, vel metu ordinantur, recipiant verum ordinem, teneanturque ad castitatem, & ad reliqua, ad quæ tenentur ordinati, dixi late lib. 7. de matrimonio dist. 29.

De loco, & tempore recipiendi ordines.

S Y M M A R I V M.

- 50. Quo in loco sint ministrandi ordines.
- 51. Quo tempore ordines sacri celebrandi sint.
- 52. Quo tempore possint ordines minores conferri.
- 53. An omnes ordines possint simul una die eisdem conferri.
- 54. Quis possit dispensare in interstitiis seruandis inter receptionem duorum ordinum, que precipit seruari Tridentinum sess. 23. cap. 11. §. 3. & 14. de reformatione.
- 55. An ad dispensandum in interstitiis requisitis inter ordinum receptionem exigatur causa.
- 56. An eadem causa necessitatis, vel utilitatis Ecclesie, que requiritur in Tridentino sess. 23. cap. 11. de reform. & cap. 14. requiratur in dispensatione in interstitiis inter ordinum minorem, & alium minorem, & inter Subdiaconatum, & Diaconatum: eadem (inquam) que ibi requiritur in dispensatione in interstitiis inter vltimum ordinem minorem, & Subdiaconatum, & inter Diaconatum, & sacerdotium.

DVBIVM L.

Quo in loco sint ministrandi ordines.

Primò dico, quòd ordines minores potest Episcopus vbi voluerit, conferre. Sic enim habet consuetudo. Sic Syluest. Ordo 2. quest. 8. D. Anton. 3. part. tit. 14. cap. 16. §. 17. Salzedo pract. Bernard Diaz cap. 26. §. minores verò. Bartholom. à Ledesim. dub. 15. de ordine. Rebuffus pract. tit. de clericis ad sacros ordines male promotis §. glossa 1. num. 5. Tabien. Ordo 5. in fine. Glossa cap. ordinationes, et 2. dist. 75.

Nota aliquos dicere posse Episcopum tam in diocesi sua, quam extra diocesim conferre primam tonsuram suis subditis, non petito consensu Episcopi territorij; quia collatio consue non est contentiosa, sed voluntarie iurisdictionis, qua in aliena diocesi potest exerceri. Sic Barbatius, & Albericus, quos refert, & sequitur Rebuffus d. glossa 1.

glossa 1. num. 4. & tit. de clericis à quibus, & quomodo creantur, num. 12. & 13. & tract. nominatioum, quest. 14. num. 29. & 65. & Ludovic. Lopez 1. part. instruci. noui. cap. 284. fol. 797. Couar. 3. variar. cap. 20. num. 9. Henric. lib. 3. de confirmat. cap. 6. num. 6. eum videtur Tridentum. At hodie hoc sublatum est per Tridentinum sess. 6. cap. 5. de reformat. vbi prohibetur Episcopis in aliena diocesi Pontificalia exercere abique Episcopo diocetani licentia. Sic notauit Salzedo cap. 26. §. extra tempora; & Nauar. lib. 5. consil. iit. de sentent. excommunic. consil. 69. dicit esse suspensum Episcopum, qui in aliena diocesi benedixit corporalia sine licentia. Vnde male Henricus post Tridentinum supra dixit posse dare tonsuram, celebrare de Pontificali, & dare benedictionem solemnem; quia hæc omnia sunt Pontificalia, nec Doctores, quos refert, aliquid conferunt, quia ante Tridentinum scriperunt.

Secundo dico ordines sacros ministrandos esse in Ecclesia Cathedrali. Sic D. Anton. d. §. 17. Glossa d. cap. ordinationes, Syluest. Ordo 2. quest. 8. Angelus, & Tabien. Ordo 5. initio; imò de consuetudine possunt Episcopi ministrare ordines sacros, vbi volunt, & testantur Hostiens. & Guiller. quos refert, & sequitur Syluest. Angel. Tabien. D. Anton. ibidem. Rebuffus praxi iit. de clericis ad sacros ordines, male promouit, glossa 1. num. 5. At hodie non valet hæc consuetudo, sed standum est noao decreto Trident. sess. 23. cap. 8. de reformat. vbi decernitur, vt ordines sacri in Cathedrali Ecclesia vocatis, presentibusque ad id Ecclesie canonice publice celebrentur: si vero in alio diocesis loco dignior semper Ecclesia adeatur, quantum fieri poterit, & præsentem clero. Sic Bartholomæus à Ledesma d. dub. 15. Salzedo d. cap. 26. §. minores vero.

DVBIVM LI.

Quo tempore Ordines sacri celebrandi sint.

1 Certum est non posse celebrari, nisi in quatuor temporibus anni, quæ sunt post tertium Dominicam Aduentus, post primam Dominicam Quadragesimæ, post Dominicam Pentecostes, post festum exultationis sancti Crucis, item in Sabbato sancto ante Dominicam in Passione; sic enim definitur expressè cap. de eo, de tempor. ordinat. & cap. iun. dist. 75. quod est Gelasij Papæ, quod præcipitur obseruari in Trident. sess. 23. cap. 8. de reformat. & fatentur omnes Doctores citandi solum Papam posse in hoc dispensare; & esse mortale tam in ordinante, quam in ordinato extra tempora à iure statuta ordines recipere; quia est materia grauissima, & grauissima incurritur censura, vt patet ex Extrauag. Pij II. cum sacrorum, & ex motu proprio nouo Sixti V. & tenent D. Anton. 3. part. tit. 14. cap. 16. §. 16. Rebuffus praxi iit. de clericis ad sacros ordines male promouit, glossa 1. num. 14. Nauar. summa Latina cap. 25. num. 70.

2 At dubium est, an hiotidines celebrandi sint in Sabbato ieiuniorum quatuor temporum, vel in die Dominica sequenti: nam Hugo cap. quod à Parribus, distinct. 75. docet celebrandos esse die Dominica, nec opus esse continuari ieiunium Sabbati cum Dominica, vt reputentur vna dies, Ratio, quia sacramentum ordinis, & Baptismi

efficaciam habent ex Christi resurrectione, quæ fuit in die Dominica.

Ceterum hæc sententia, vt omnino falsa est reicienda: tum, quia generalis Ecclesie usus habet, quod fiant in Sabbato; & sic etiam iubetur in Pontificali fieri: tum etiam, quia sic colligitur ex textibus citatis; & sic tenent D. Anton. 3. part. tit. 14. cap. 16. §. 16. Turrecrem. cap. quod à Parribus, distinct. 75. Palud. 4. distinct. 25. quest. 2. num. 16. Salzedo præf. Bernardi Diaz cap. 26. §. item fieri. Bartholom. à Ledesma dub. 15. de ordine. Syluest. Ordo 2. quest. 6. Rolella Ordo 2. num. 4. Armil. verb. Ordo, num. 7. Vigueur. lib. iustit. cap. 16. §. 6. vers. sexto. Panorm. cap. literas, de tempor. ordin. num. 3. Glossa cap. de eo, eod. iit. vers. Sabbato. Angel. Ordo 4. num. 2.

Nota primò, quòd in quodam casu fas est die Dominica sequenti post dictum Sabbatum sacros ordines conferre; nempe seruato, & continuato ieiunio Sabbati, cum Dominica sequenti ab ordinatore, & ordinato, tunc enim fictione canonica manet Dominica; sequentis trahitur ad vesperam Sabbati præcedentis, & sic dicuntur conferri in Sabbato non expedit tamen hoc facere, quia est magnum ieiunium, nisi adlit necessitas: vt quia Episcopus non potuit Sabbato ordinare, vel fuit tanta ordinandorum copia, vt non poterint ordines die Sabbati perfici. Hoc colligitur ex ea quod à Parribus, distinct. 75. & tenet ibi Turrecrem. Glossa cap. literas de tempor. ordinat. vers. vno die, & vers. peruenire, & ibi Panorm. num. & ibi Hostiens. Innocent. & omnes. Salzedo cap. 26. §. ista autem. Syluest. Ordo 2. q. 6. D. Anto d. §. 16. Barthol. à Ledesma d. dub. 15. Rolella Ordo 2. num. 5. Tabien. Ordo 2. quest. 3.

Secundò nota aliquos ex his Doctores dicere ita seruandum esse dictum ieiunium continuatum ab ordinatore, & ordinato, quando die Dominica sunt celebrandi ordines sacri, vt non debeant comedere, nec bibere toto Sabbato, & nocte Dominicæ, adeò vt si Episcopus faciat e Sabbati sacrum, non debeat sumere abluentionem Sic D. Anton. d. §. 16. Panorm. d. cap. literas, num. Sed melius alij dicunt intelligi de ieiunio Ecclesie, quod per hanc abluentionem non tollitur. Syluest. Ordo 2. quest. 6. Tabien. Ordo 2. q. 3.

Nota, quòd nocte Resurrectionis, vbi consuetum est quòd celebratur, possunt ordines sacri celebrari, continuato, vt dixi, ieiunio; alijs vero non debet Dominicæ sequentis dicta Sabbata non licet, quia in illis non licet sacrum celebrare abique quo non possunt ordines sacri conferri. Sic D. Anton. d. §. 16. Syluest. Ordo 2. quest. 6. Innocent. & Panorm. supra num. 3.

Tandem nota, quòd non potest Sabbato vnus ordo sacer conferri alicui, & die Dominica sequenti alius ordo eidem, etiam continuato ieiunio, vt expressè definitur d. cap. literas, & tenent D. Anton. d. §. 16. Palud. dict. quest. 2. num. 17. Syluest. Ordo 2. quest. 6. Panorm. d. cap. literas, & omnes. Vtrum autem Religiosi possint per sua priuilegia ordinari extra tempora, vide Man. cap. 3. quest. regul. quest. 23. artic. 5.

DVBIVM LII.

Quo tempore possint Ordines minores conferri.

1 Si prima conclusio. Prima tonsura potest omnidie conferri; quia nullibi est vetitum, & sic habet usus. Sic D. Anton. 3. part. 14. cap. 16. §. 16. Syluest. Ordo 2. q. 6. Palud. 4. dist. 2. q. 4. n. 7. & dist. 25. q. 2. n. 14. Salzedo. præf. Bernardi Diaz cap. 26. §. extra tempora. Hostiens. Ioan. Andr. Cardin. cap. penult. de tempor. ordin. Barthol. à Ledesma dub. 15. de ordine. Rebuffus praxi formula dimissoriaum, num. 7. Angel. Ordo 4. initio. Armil. verb. ordo, n. 7. Rolella Ordo 2. num. 4. Tabien. Ordo 2. q. 3. & sic habetur in Pontificali, & tenet Henriquez lib. 10. de ordine, cap. 12. num. 1.

2 Secunda conclusio. Ordines minores possunt conferri ultra Sabbata quatuor temporum, & alia duo Sabbata, in quibus dixi dub. præced. posse celebrari ordines omnibus Dominicis & festis. Sic habetur expressè cap. de eo, de tempor. ordinat. & tenent omnes Doctores citati, & sunt conferendi ante prandium; & sic habetur in Pontificali, quòd sunt conferendi omnibus Dominicis, & festis mane, & docent Tabien. Ordo 2. q. 3. Syluest. Ordo 2. q. 6. Angel. Ordo 4. n. 5. Barthol. à Ledesma d. dub. 15.

3 Tam tamen vbi generali inductum est, vt die Veneris ante Sabbata dicta vesperi conferantur ordines minores; quia sæpe tot ordinandi confluent, vt non possint dicto Sabbato conferri. Sic Henriquez supra n. 2. & idem dicit cum alijs posse dari feria quarta quatuor temporum.

4 Dubium tamen est, an in omnibus festis possint conferri ordines minores, quidam enim dicunt posse conferri Dominicis, & festis præcipuis; & non explicant quòd intelligant per festa præcipua. Panorm. tamen cap. literas, de tempor. ordinat. explicat diebus solemnibus; & cap. de eo, eod. iit. n. 2. sequitur tanquam tutiorem sententiam Hostiens. qui, vt ex ipso refert Angel. Ordo 4. num. 1. dicit, solum posse conferri in illis festis, in quibus virgines consecrari possunt. Hæc autem festa sunt, teste Syluestro, verb. consecratio virginum, sine, dies Epiphaniæ, Pascha Resurrectionis, Natalia Apostolorum, dies Dominicæ, & sic forsitan Doctores huius sententiæ; per festa præcipua, intelligunt hæc, & quòd tantum festis præcipuis & Dominicis possint conferri, tenent D. Anton. 3. part. 14. cap. 16. §. 16. Barthol. à Ledesma d. dub. 15. Palud. 4. dist. 25. q. 2. n. 15. Syluest. Ordo 2. q. 2. Panorm. & Hostiens. proxime citati. Turrecrem. cap. quod à Parribus; dist. 75. Vigueur. lib. iustit. cap. 16. §. 6. vers. 6. Rolella Ordo 2. n. 4.

5 At verius est posse conferri omnibus festis: sic enim indistinctè dicitur d. cap. de eo, & in Pontificali possit conferri omnibus Dominicis, & festis, & sic videntur tenere Angel. Ordo 4. n. 1. Tabien. Ordo 2. q. 3. & indistinctè dicunt posse conferri Dominicis, & festis, Armil. verb. Ordo num. 7. Salzedo. præf. Bernardi Diaz cap. 26. §. minores. Rebuffus praxi iit. de clericis ad sacros ordines male promouit, glossa 1. n. 3. & refert n. 6. Præpositum.

6 Alterum dubium est circa hoc, an dictis Dominicis, & festis tantum possit Episcopus conferre vni, vel duobus ordines minores. nam cap. de eo, de tempor. ordin. dicit textus posse vnum, vel duos ad ordines promouere, & sic quòd tantum possit vni, vel duobus conferre, tenent Palud. 4. dist. 25. q. 2.

num. 18. Panorm. & Hostiens. d. cap. de eo, Angel. Ordo 4. initio.

Alij verò dicunt posse ex iusta causa pluribus ordines minores conferre; non tamen citra iustam causam, sic Barthol. à Ledesma d. dub. 15. Syluest. Ordo 2. quest. 6.

At verius est posse his diebus ordines minores conferre multis, non tamen ita quòd videatur ordines generales celebrare, & hæc fuit intentio dicti. cap. de eo, cum dicit textus, quòd vni, vel duobus conferat, id est, non tot quòd videatur ordinationem generalè facere. Sic Rebuffus d. glossa 1. n. 6. Præpositus, & Turrecremata cap. quod à Parribus, d. 75. glossa dicti. cap. de eo, vers. aut auis, & ibi Innocent. Goffred. Rainer. Bernardus Pitana, Supplementum, quos refert Syluest. supra. Vigueur. lib. iustit. cap. 16. §. 6. vers. 6. Rolella Ordo 2. num. 4. Tabiena Ordo 2. quest. 3. & videtur tenere Armil. verb. Ordo num. 7. & tenet Henriquez d. num. 2.

Tandem nota quòd Abbates, quibus fas est conferre ordines minores, possunt etiam illos conferre Dominicis, & festis. Nec obstat quòd dicit. cap. de eo, dicitur licere hoc Episcopis, quia nomine Episcoporum intelliguntur quilibet alij, quibus licet hos ordines conferre; facta est tamen Episcoporum mentio, quia iure ordinario Episcopis competit conferre ordines hos. Sic tenent Panorm. d. cap. de eo, n. 1. & cap. cum contingat, de erat. & qual. num. 2. Hostiens. quem refert, & sequitur Syluest. Ordo 2. quest. 6. Armil. verb. Ordo num. 7. Tabien. Ordo 2. quest. 3. Angel. Ordo 4. num. 2. Henriquez d. num. 2. Anton. d. cap. de eo. Imò addunt Hostiens. Syluest. Angel. Tabien. melius esse, si Abbates his diebus conferant, ne videantur si conferant in Sabbatis quatuor temporum ordines generales, vt Episcopi faciunt, celebrare.

DVBIVM LIII.

An omnes ordines possint simul vna die eidem conferre.

1 Si prima conclusio. Duo ordines sacri non possunt eadem die vni conferri. Sic habetur cap. literas, de tempor. ordinat. & in Trident. sess. 23. cap. 13. de reformat. & tenent omnes Doctores citandi, & quòd solus Papa in hoc dispensat.

Secunda conclusio. Quatuor ordines minores & Subdiaconatus, nequeunt eadem vna die conferri. Probatur ex cap. 2. de eo, qui finitine ordin. recepit, & tenent Gutier. quasi canon. cap. 26. num. 31. lex 27. tit. 6. part. 1. Bartholom. à Ledesma d. dub. 15. de ordin. Vigueur. lib. iustit. cap. 16. §. 6. vers. 6. Sotus 4. dist. 25. quest. 1. art. 3. Syluest. Ordo 2. quest. 7. Angel. Ordo 6. num. 2. Armil. verb. Ordo num. 6. Tabiena Ordo 2. quest. 2. D. Anton. 3. part. tit. 14. cap. 16. §. 16. Paludan. 4. dist. 25. quest. 2. num. 17. Rolella Ordo 2. num. 3. Bernard. Diaz præf. Ordo num. 25. & ibi Salzedo §. vna. glossa cap. 2. de eo, qui sunt ordin. recepit. & ibi Panorm. num. 1. imò nec vnus ordinem minorem & Subdiaconatum fas est eadem die recipere, vt bene Panorm. Palud. Tabien. ibi.

Nota primò non concedi Episcopo facultatem in Trident. ad dispensandum in hoc, sed tantum ad dispensandum in interstitio inter ordinem, & ordinem requisitis. Sic Salzedo ibi.

Hinc fit minus bene Rebuffum praxi benefice, d. de clericis ad sacros ordines male promouit, glossa 1. num. 18.

num. 18. dicere posse recipi eodem die minores ordines, & Subdiaconatum, dummodo non temerario ausu, id est, absque Episcopi scientia, & examine intrudatur sic ordinandus; & sic explicat d. cap. 2. de eo, qui furti. ord. recip. sed fallitur, & sic omnes Doctores citati tenent contrarium.

Secundo nota, quod limitanda est hæc conclusio, nisi alibi esset consuetudo conferendi eadem die ordines minores, & Subdiaconatum: ea enim est valida, & seruanda. Sic D. Anton. d. §. 16. Rebuff. referens Cardin. dist. num. 18. dicitque esse hæc consuetudinem.

At dubium est, an post Tridentin. hæc consuetudo sit valida. Quidam enim negant. Ratio, quia Tridentinum sess. 23. cap. 11. de reformat. iubet, ne detur Subdiaconatus, nisi transacto anno post ultimi ordinis minoris susceptionem; sic Salzedo d. §. vna, & videtur hoc sequi Maior. de irreg. lib. 4. c. 11.

Sed verius est valere, quia Trident. d. cap. 11. non derogat consuetudini, & quando voluit consuetudini derogare expressè hoc fecit, vt patet ex eadem sess. 23. cap. 6. §. 10. de reformat. & ex pluribus alijs locis Tridentini. Sic tenent Nauar. summa Latina cap. 2. §. 71. Gutier. quest. canonic. c. 26. n. 31. & 32. Manuel Rodriguez in motu Pij V. de censuris, expositione dub. 8. fol. 32. pag. 1. §. quanto a lo tercero. Et confirmatur amplius, quia Tridentinum sess. 23. c. 13. validam esse hæc consuetudinem innuit, quandoquidem tantum ibi prohibet duos sacros ordines vna die eidem conferri, priuilegijs, ac indultis quibusuis non obstantibus, quasi velit, ac intendat consuetudinem in hoc casu in suo vigore permanere respectu quatuor ordinum minorum, & Subdiaconatus.

Maius autem dubium est, an per motum proprium Sixti V. contra male conferentes, vel recipientes ordines abrogatur, & annullatur hæc consuetudo? Et videtur annullari, quia ibi decernit vt seruentur interstitia à Tridentino statuta, non obstantibus quibusuisque contrarijs. Et sic videtur tenere Manuel Rodriguez d. dub. 8. fol. 34. pag. 2. ante §. impero veamos.

At verius est adhuc valere dictam consuetudinem. Primo, quia illa clausula, non obstantibus, non cadit super omnia dicta, & contenta in illo motu proprio, sed ad clausulam immediatam, vt clarè liquet ex illo. Item, quia hic motus proprius nil aliud intendit, vt ex eo patet, quam quòd seruetur Tridentinum, & ius commune circa ordines. Quod tamen consuetudini non derogat: ergo restringendum est ad terminos Concilij Tridentini, quia constitutio que fit ad interpretandum aliam, & ad eam roborandam, intelligenda est secundum eam, & concludenda terminis eius, & sic non extenditur ad ea, que non sunt per illam prohibita. Auth. constitutio que innovat, §. unde vers. in illis, collat. 3. & sentit glossa, quam reputat singularem Cardin. ibi d. clement. statum, vers. consuetudine, de elec. Felin. cap. 1. de iureiur. num. 5. Nauar. d. claus. & promissis pro iust. vel gratif. notabilis 3. num. 7. Sic tenent Manuel Rodriq. d. dub. 10. fol. 32. pag. 1. §. quanto a lo tercero. Sed quamuis per prædictum motum Sixti talis consuetudo fuisset abrogata, tamen ille motus reuocatus est per Clement. VIII. præterquam in simoniacè promouentibus & promotis, vt supra dixi.

Tertia conclusio. Hæc interstitia debent intercedere inter hos ordines, nempe inter vltimum

ordinem minorem, & Subdiaconatum, debet intercedere annus, vt decernit Trident. sess. 23. c. 11. de reformat. sine, & alius annus intercedere debet inter Subdiaconatum, & Diaconatum, vt definit Tridentin. ibi cap. 13. & alius inter Diaconatum, & Presbyterium, vt definit Tridentinum ibi c. 14. & licet longiora multo interstitia requirebantur iure antiquo, vt patet ex cap. in singulis, dist. 77. ac vsu non seruabantur, vt bene docet Gregor. Lopez part. 1. tit. 6. l. 27. vers. enfiere.

Quarta conclusio. De minoribus ordinibus, an possent omnes vna die eidem conferri, non constat inter Doctores. Quidam enim dicunt non posse de iure, nisi consuetudo iuri derogauerit, sicque colligi videtur ex cap. quicumque, dist. 77. & tenet ibi glossa vers. Acobius, & ibi Ioannes, & l. 26. tit. 6. part. 1. At probabilius erat posse de iure dari, nisi contraria consuetudo præualuisset, & sic colligitur ex cap. 2. de eo qui furtiue ordin. recipit, & tenet ibi glossa vers. minores. Panorm. ibi num. 1. idem glossa cap. de eo, de tempor. ordin. & ibi Panorm. & Innoc. D. Anton. 3. part. tit. 14. cap. 16. §. 16. Syluest. ordo 2. quest. 7. Rosella ordo 2. num. 3. Tabiena ordo 2. quest. 2. Palud. 4. dist. 2. §. quest. 2. num. 3. Barthol. à Ledesma. de ordine, dub. 15.

Hodie tamen Trident. sess. 23. cap. 11. de reformat. 12 statuit vt minores Ordines per temporum interstitia conferantur, nisi Episcopo aliud magis expedire videatur. Vnde cum Tridentinum horum interstitiorum tempus non designat, non est necesse inter ordinem minorem, & alium ordinem minorem, intercedat annus, sed hoc tempus arbitrio Episcopi relinquatur. Sic glossa cap. quicumque, vers. vel habere, dist. 77. Menoch. lib. 2. de arbitrar. centuria 5. casu 427. num. 28. Manuel Rodriguez d. dub. 8. fol. 32. pag. 1. §. digo lo segundo.

Imò vbi erat consuetudo ante Concilium dandi omnes ordines minores simul, nulla requiritur modò dispensatio, quia, vt late probauimus, derogat Tridentin. in illo cap. 11. consuetudini. Sic Manuel Rodriq. d. dub. 8. fol. 32. pag. 1. §. quanto a lo tercero.

Quinta conclusio. De prima tonsura, & minoribus ordinibus, quòd non possint eadem die de iure eidem conferri, nisi vbi hoc habet consuetudo tenet communis, & videtur colligi ex cap. in singulis, dist. 77. Sic Barthol. à Ledesma. d. dub. 15. Host. Panorm. cap. de eo, de tempor. ordin. n. 2. Angel. ordo 6. n. 2. Armil. verb. ordo num. 6. Tabien. ordo 2. quest. 2. Rosella ordo 2. num. 3. At vsu obtinuit, vt possint simul tonsura cum ordinibus minoribus dari, vt bene Armil. Tabien. Rosella ibi.

Ultima conclusio. Licet aliqui dubitent an interstitia inter ordinem, & ordinem præcepta seruati in Tridentino sess. 23. cap. 11. 13. & 14. de reformat. obligent Religiosos, quia ibi non facit Tridentinum mentionem de Regularibus: cum tamen in alijs decretis exprimat ea etiam in Regularibus esse seruanda, & d. cap. 13. dum iubet duos ordines sacros eodem die non esse conferendos, addit, etiam Regularibus: ac certum est obligare etiam Religiosos; & ita seruatur in pract. Nec obstat argumentum sumptum ex dist. cap. quia mens Tridentini ibi fuit, licet concesserit Episcopis facultatem dispensandi in interstitijs, non tamen intelligenda est hæc facultas, vt possint eodem die duo sacri ordines recipi etiam à Regularibus, cum quibus erat maior dispensandi ratio. Sic Manuel Rodriguez d. dub. 8. fol. 27. à pag. 1.

DVBIUM LIV.

Quis possit dispensare in interstitijs seruandis inter receptionem duorum ordinum, que præcipit seruari Tridentinum sess. 23. c. 11. 13. & 14. de reformat.

Certum est apud omnes posse Episcopum, sic enim dicitur illis tribus capitibus expressè. Hic autem Episcopus non debet esse Episcopus, qui ordinat, quando est alienus, sed debet esse proprius Episcopus; quia licet Tridentinum dicat absolute posse Episcopum dispensare: ac intelligitur de proprio; semper enim cum aliquis actus iurisdictionis committitur Episcopo, intelligitur de proprio; quia alienus nullam habet iurisdictionem. Sic Manuel Rodriguez in expositione motus Pij V. de censuris dub. 8. fol. 29. pag. 1. §. digo lo segundo, & patet ex dictis supra dub. 27. vbi ex Nauarro diximus quòd etiam quando proprius Episcopus dat dimissiones, vt suus subditus ordinatur ab alieno, non potest ille alienus dispensare in interstitijs, nisi proprius Episcopus hoc sibi committat.

An verò Episcopus ordinans suum familiarem post triennium possit cum illo dispensare in interstitijs, vide supra dub. 27.

Dubium tamen est de habentibus iurisdictionem quasi Episcopalem, ita vt Episcopus non habeat iurisdictionem in suos subditos, vt sunt quidam Abbates, & superiores Religionum in suos Regulares, an dispensare possint cum suis subditis in his interstitijs.

Quidam dicunt hoc solis Episcopis competere, & sic non posse Generales, & Provinciales cum suis subditis Regularibus dispensare, sed debere petere ab Episcopis ordinantibus eos, vt dispensent, nec esse opus, vt Prælati Regularis exprimat in specie causas ad dispensandum, sed fat esse in genere, vt quod necessitas, & vtilitas sue Religionis, & ordinandis talentum inclinatum ipsum ad petendam dispensationem, vt possit Episcopus absque alia informatione dispensare. Probatur hæc sententia, quia Tridentin. dist. cap. 1. c. 13. & 14. hæc dispensationem remittit Episcopis. Sic Manuel Rodriguez dist. dub. 8. fol. 29. pag. 1. §. quanto a lo segundo. & fol. 31. pag. 2. Sedi o lo quarto. & quòd cum Regularibus dispenset tantum Episcopus, in cuius diocesi commorantur, tenet Henricus lib. 10. de ordine, cap. 25. num. 4. littera L.

Imò Manuel Rodriguez ibi fol. 31. pag. 1. vers. digo lo quarto, asserit, quòd quando capitulum Sede vacante dat reuerendas, neque dispensare in interstitijs, sed debet petere ab Episcopo ordinato, vt dispenset. Sic tamen.

Prima conclusio. Capitulum Sede vacante, quando dat reuerendas ad ordines, potest dispensare in interstitijs. Probatur, quia hoc spectat ad potestatem iurisdictionis: ac omnino spectantia ad potestatem iurisdictionis ordinariam Episcopi competunt capitulo Sede vacante, nisi iure expressè caueatur oppositum, vt dixi lib. 8. de matrimonio, disp. 2. num. 10. Cum ergo in hoc casu non caueatur expressè contrarium, poterit capitulum dispensare. Item, quia in Trident. sess. 23. cap. 13. de reformat. statuitur, vt nullus audiat confessiones, nisi approbatus ab Episcopo, & tamen

capitulum Sede vacante approbat. Item, quia Tridentinum non dat licentiam alieno Episcopo ordinanti vt dispenset cum hoc in interstitijs: ergo si capitulum caret potestate iurisdictionis ad dispensandum, male dicit Manuel Rodriguez debere petere ab Episcopo ordinato, vt dispenset; quia si ipsum capitulum non habet iurisdictionem hæc, non poterit eam alteri delegare.

Secunda conclusio. Abbates, habentes iurisdictionem quasi Episcopalem, possunt dispensare cum suis subditis in interstitijs. Probatur ex dictis supra dub. 21. vbi de his, & alijs Prælati habentibus iurisdictionem quasi Episcopalem late probauimus posse omnia, que possunt Episcopi potestatem iurisdictionis ad quem spectat hæc potestas; imò & posse dare reuerendas, licet hoc videatur prohibitum in Trident. ead. sess. 23. cap. 10. quanto magis poterunt hæc dispensationem indulgere, quod nullibi videtur prohibitum, & sic practicitur, & sic ego vidi reuerendas Abbatis de Sahagun, in quibus cum quodam seculari sibi subdito dispensabat in interstitijs.

Tertia conclusio. Prælati Regulares possunt dispensare cum Regularibus exemptis sibi subditis in his interstitijs, & nullo modo id possunt Episcopi. Probatur, quia Episcopi tantum possunt dispensare cum suis subditis: ac Regulares exempti non sunt magis subditi Episcopo, quam secularis extraneus, cum quo est certum non posse dispensare. Item, quia hi Prælati habent iurisdictionem quasi Episcopalem in Regulares suos, & nullam habent in eos Episcopi iurisdictionem, cum exempti sint, vt patet ex Nauar. lib. 1. consil. tit. 11. de tempor. ordin. consil. 21. vbi hæc dicit: *Abbas suus respectu Regularis exempti est suus ordinarius quoad reuerendas, & habet iurisdictionem quasi Episcopalem; ergo. Item, quia hi Prælati dant reuerendas suis Regularibus, & nullo modo Episcopi, vt dixi supra dub. 21. ergo similiter dispensant in interstitijs, cum hæc ambo sint iurisdictionis Episcopalis. Item, quia idem Manuel Rodriguez ibi fol. 31. §. Digo lo tercero, faceret quòd Abbates, qui possunt initiare minoribus Ordinibus suos subditos Regulares, possunt cum illis dispensare in interstitijs; sed hi non sunt Episcopi, sed tantum habent iurisdictionem quasi Episcopalem; ergo similiter id poterunt alij Prælati Regulares, cum eandem iurisdictionem quasi Episcopalem habeant. Item, quia si hi debent petere ab Episcopo ordinato, vt dispenset, vt faceret Manuel Rodriq. tunc vel Episcopus talis dispensat virtute Tridentini, vel hoc non, quia, vt dixi antè præced. tantum potest dispensare quando ordinat sibi subditum, vel virtute licentiæ concessæ à Prælati per talem petitionem: ergo à fortiori habet talis Prælati iurisdictionem dispensandi, alijs non possit illam delegare. Item, quia sic habet praxis, communiter enim in dimissionibus ad Ordines, quas concedunt suis subditis Regularibus, dispensant in interstitijs. Sed de hac re vide, quæ late & optimè docet Suarez, tomo 4. de Religione lib. 2. de prælat. Relig. cap. 12. à num. 21. vsque ad 23. vbi vtramque sententiam optimè conciliat, & declarationes Cardinalium explicat.*

Tandem nota quòd in Societate Iesu hoc ca. 9. ret difficultate; quia Gregor. XIII. anno 1581. concessit Bullam Societati Iesu, vt omnes præsentari

tati a Generali, vel ab eius Delegato, possint ordinari non seruatim interstitiis, & extra tempora, & assignat causam institutum, videlicet esse societatem ad discutendum per quascumque mundi plagas ad fructificandum in vinea Domini, & prohibet communicationem huius privilegij, iis, qui sua privilegia cum societate participant, & participare possunt; & Pater Generalis Societatis in compendio privilegiorum, verbo Ordines, mem. 3. dicit, quod hæc facultas communicatur omnibus Provincialibus, excepta facultate extra tempora, quæ in Europa referatur Generali, & ita Religiosi societatis, non indigent alia causa, vt à suis superioribus possint præsentari ad Ordines, non seruatim interstitiis; quia ipse Pontifex hac sola causa dispensat: non enim dispensat Prælati Societatis in interstitiis, nec Episcopus à quo ordinatur: sed supposito quod Religiosi ipsius Societatis à suis superioribus præsententur, ipse Pontifex immediate dispensat cum illis in interstitiis. Nec hoc privilegium derogatur per motum proprium Sixti V. scilicet contra male recipientes, vel conferentes Ordines, quia clausula, non obstantibus, quom ponit ibi, tantum fertur ad clausulam immediatam, vt ex eo constat, & ita Societas vtitur hoc privilegio post dictum motum proprium, præterquam quod ille motus proprius iam fuit derogatus per Gregor. XIV. vt sæpe diximus.

DUBIUM LV.

An ad dispensandum in interstitiis requisitis inter Ordinum receptionem exigatur causa.

Hæc in re certum est requiri causam, vt dispenset Episcopus in interstitiis requisitis inter receptionem postremi Ordinis minoris, & Subdiaconatum; quia expressè dicit Tridentinum sess. 23. cap. 11. de reformat. quod intercedat annus inter hos Ordines, nisi Ecclesiæ necessitas, aut utilitas iudicio Episcopi aliud exposcat. Similiter est certum inter receptionem Diaconatus & sacerdotij, vt non intercedat annus ex Episcopi dispensatione requiri causam, quia dicit Trident. d. sess. 23. cap. 14. vt intercedat annus, nisi ob Ecclesiæ necessitatem, aut utilitatem aliud Episcopo videretur. Vnde maior causa requiritur ad dispensandum in interstitiis inter Diaconatum & sacerdotij, quam inter Ordinem vltimum minorem, & Subdiaconatum, quia in hoc casu requirit Tridentinum necessitatem, vel utilitatem Ecclesiæ disunctiue, in illo vero copulatiue utilitatem, ac necessitatem, vt patet ex verbis Tridentini citatis. Et ratio est, quia ministeria sacerdotij sunt multò aliis altiora, & sic valde ponderatur collatio sacerdotij, cap. cum sit ars arduum, inquit, & qualitate. Sic Manuel Rodriguez in expositione motus proprii de censibus, dub. 8. fol. 33. pag. 2.

Nota, quod Syluest. Ordo 3. quest. 10. definit necessitatem & utilitatem Ecclesiæ, allegans Hoff. Goffred. & Vldaricum, quod necessitas est quando nullus est alius minister præter hunc, qui debet ordinari, utilitas vero est quando non sunt alij idonei præter istum. Itaque quando Ecclesia indiget ministris, & nullus alius est qui ordinetur, est necessitas; quando vero sunt alij, non tamen idonei, est utilitas. Sed nimis rigide loquitur, &

tractat in alio casu, valde graui: nempe quando possit Episcopus cogere alioquem ad suscipiendum ordinem sacrum, quod tantum potest facere propter Ecclesiæ necessitatem, vel utilitatem, vnde in nostro casu non tam strictè sumenda est Ecclesiæ utilitas, vel necessitas: imò in casu, in quo Syluest. loquitur, loquens D. Anton. 3. part. tit. 14. cap. 16. §. 18. dicit hæc verba: Dicitur necessitas cum non sunt alij, qui ordinentur, & Ecclesia indiget; utilitas autem, cum est sint alij, Ecclesia tamen indiget ordinatis. Et sic in nostro casu dicendum est, quod tunc erit Ecclesiæ utilitas, quando sunt pauci ministri idonei, quos habet: tunc vero dicitur, quando non solum defunt idonei, sed etiam defunt ministri idonei, & non idonei, iuxta ea quæ adduximus ex D. Anton. d. §. 18. & hæc necessitas, aut utilitas non consistit in indiuisibili, sed debent Episcopi inspicere, & considerare, quod multoties abluit, id est, hacen ausencia ministris idonei, & non idonei alicuius Ecclesiæ, & alias in infirmitatem incidant, & sic in Ecclesiis defectus committuntur, id est, se hacen faltat. Quapropter animaduerso, quòd hi defectus communiter accidunt, defectu considerato, qui ministris potest accidere, in his casibus Episcopi dispensare possunt, quamuis in præsentium Ecclesiæ ministris non indigeat, siquidem verisimiliter casus accidere possunt, in quibus illis indigeat. Sic Manuel Rodriguez supra; imò aliqui dicunt iustam causam esse studiorum, quibus ille promouendum incumbit. Sic Horatius Lucius tract. de privilegijs scholarium, privileg. 99. quem refert, ac sequitur Menoch. lib. 2. de arbitrarijs, centuria 5. casu 427. num. 31. & 32.

At dubium est an requiratur causa ad dispensandum in interstitiis requisitis inter vnum ordinem minorem, & alterum minorem, & inter Subdiaconatum, & Diaconatum, videtur enim Trident. nullam exigere causam, sed meram Episcopi voluntatem, priori enim casu dicit Trident. sess. 23. cap. 11. de reformat. minores ordines per temporum interstitia conferantur, nisi aliud Episcopo expedire magis videretur. Posteriori etiam casu dicit Trident. ibi cap. 13. ordinati in Subdiaconos non admittantur, nisi post transactum annum ad Diaconatum, nisi aliud Episcopo videretur.

Item, quia cap. relatum, dist. 37. vbi Papa reprehendit quosdam interpretantes scripturas, vt ibi videtur: ergo, vt videtur tibi, non importat arbitrium iustum, & causa regulatum. Item, quia Bald. in tit. de pace constantia, pag. penult. vers. in animam nostram, inquit, qui potestatem habet faciendi, quod sibi videtur expedire, habet voluntatis arbitrium.

Cæterum vt respondeam supponendum est primò, quòd hoc distat inter arbitrium boni viri, & liberam voluntatem, quòd dum aliquid relinquunt liberæ voluntati alicuius, ille ad nil tenetur, nec indiget causa, & stabitur declarationi suæ, siue iustæ, siue iniustæ, siue dignæ, siue indignæ; quando vero sic commissio per verba importancia arbitrium boni viri, exigitur arbitrium recta, & regulatione commensuratum, & sic exigitur causa; quia id dicitur arbitrium boni viri, quod bonus vir arbitretur, l. vir bonus, ff. iudicio solui. Sic Bart. super extrauag. ad reprimendum, verb. videbitur, n. 2. Iason Inst. de actionibus in bonæ fidei, n. 14. Imola in repetitione, quam ponit super Clement. super de verb. signifi. que incipit, Habens expeditam, num. 34.

Secundò

Secundò supponendum est, quæ verba importent liberam voluntatem, & quæ arbitrium boni viri, de qua re latè Menochius lib. 1. de arbitrijs, quest. 7. §. 8. 9. In primis hæc verba, vt volueris, liberis, quia idem est ac liberè volueris. Item quando verbum arbitrium, ponitur cum dictione plenum, vel liberum, vt, committimus hoc tuo arbitrio, vel tuo pleno arbitrio. Exceptis autem his verbis omnia alia important arbitrium boni viri. Sic Bartolus ibi à num. 3. Imola d. numero 34.

Hinc fit, quòd hæc verba, si tibi videbitur, estimaueris, arbitratus fueris, important arbitrium boni viri. Patet ex l. fideicommissaria, ff. de fideicommiss. libert. post principium, ibi, si tibi videbitur, explicat illa lex, id est, si tibi quali viro bono videbitur, & l. fideicommissa, §. sic fideicommissum, vers. quemquam, ff. de leg. 3. vbi dicit lex, quòd si fideicommissum sic relinquatur, si volueris, non debetur, quia plenum voluntatis arbitrium relinquunt: at verò si dicit sic, si fueris arbitratus, si putaueris, si existimaueris, si tibi visum fuerit, vel videbitur, non plenum voluntatis arbitrium relinquunt, sed quasi viro bono, proinde si alter meruit, debebitur, vbi glossa vers. arbitrium, dicit quòd in priori casu, scilicet, si volueris, relinquunt libera voluntati: at in posteriori casu tantum permittitur, vt æquum videat, quòd si est, non permittitur aliter interpretari. Idem tenet Bartol. supra à num. 3. Imola l. num. 34. & cap. 1. de constit. num. 18. Panormitanus cap. 1. de constit. num. 13. vbi Felin. num. 50. Butrius cap. cum ad sedem, de rebus, spoliatis, Lopus allegat. 69. Domin. cap. Catholica. 11. distinet. Nauar. lib. 1. consil. titul. 11. de tempor. ordin. consil. 26. Roman. Calcanes, Dominicus, Carolus Molinæus, Castro, Alexand. Socinus senior & junior, Ruinus, Decius, Andreas ab Exca, Parisius, quos refert, & sequitur Menoch. lib. 1. de arbitrijs, quest. 8. num. 2. & Glossa cap. 2. de corp. viciat. vers. visum fuerit, explicat ita quòd idoneum sit & iustum, quod videbitur. Gregor. Lopez l. 54. vers. en las calçadas, sine titul. 6. part. 1. Gutierrez lib. 1. pract. quest. 3. num. 7. Decisio Pedemont, 68. numero 18. & 19.

Similiter important arbitrium boni viri hæc verba, ad arbitrium tuum, vel arbitrio tuo committimus. Sic Rebuffus rubrica de collatione, §. 1. Glossa ad arbitrium capituli, fol. mibi 306. Felin. d. num. 50. Menoch. alios referens d. quest. 8. num. 29. Panormitanus cap. 1. de sequetur. Iason l. si sit, ff. de legat. 1. voluntas vero refertur ad absolutam voluntatem, non regulatam ratione, vt bene Rebuffus ibi. Bald. l. voluntatis. C. de fideicommiss. Panormitanus cap. 1. de his que sunt à maiori parte capite, imò si dicatur, pro tue voluntatis arbitrio, importat arbitrium boni viri. Menochius alios referens dicit, quest. 8. & 33. Bartolus d. extrauag. ad reprimendum, verb. videbitur, num. 11.

Nota primò, hoc limitandum esse, nisi committatur arbitrium si, qui aliis illud habebat: tunc enim libera, & absoluta facultas tributa esse dicitur, vt verba aliquid operentur. Sic alios referens contra alios Menochius d. quest. 8. num. 35.

Secundò nota, quòd quando apponuntur in contractibus hæc verba, si visum fuerit, si estimaueris, si iustum putaueris, important meram voluntatem. Sic probans, & alios referens, Gregor. Lopez lib. 29. versic. mi heredo, titul. 9. part. 6.

Item important arbitrium boni viri hæc verba, tue deliberationi mandamus. Menoch. cum aliis d. quest. 8. num. 59. idem, dispositioni tue, ad nutum tuum. Menochius cum aliis ibi, num. 60. Idem, ingenio tuo committimus, vel secundam mentem tuam, discretioni tue, prudentia tue, potestati tue committimus. Idem, misericordie tue, conscientie tue. Sic Menochius alios referens ibi num. 24. 26. 36. 40. 47. 57. 58.

De hoc autem verbo, secundum iudicium tuum, vel iudicio tuo committimus, quidam dicunt importare liberam voluntatem. Sic Glossa l. Thais. §. Lucius, vers. iudicio, ff. de fideicommiss. libert. Bartol. l. si sit, in principio, ff. de legat. 1. Sed verius est importare arbitrium boni viri, quia idem est, ac prius confer tecum, & postea iudica, quod clarè arbitrium boni viri importat. Sic Bartolus se retractans, d. extrauag. ad reprimendum, vers. videbitur, num. 4. Imola in repetitione quam ponit post Clement. sæpe, supra citata, num. 34. Menochius alios referens, d. quest. 8. numero 14.

Item important arbitrium boni viri hæc verba, tuo videri facias. Menochius d. quest. 8. cum aliis num. 4. idem, facias, ut placeatis, Menochius cum aliis num. 7. Bartol. d. extrauag. ad reprimendum, verbo videbitur, num. 4. Imola d. repetitione super Clement. sæpe, num. 34. & cap. de constit. num. 18. & ibi Panormitanus num. 13. Limitat tamen Menoch. cum aliis num. 12. nisi dicat, facias quidquid tibi placeat, quia tunc libera voluntas conceditur.

Item important arbitrium boni viri hæc verba, facias, ad tuam beneplacitum. Menoch. num. 10. Felinus cap. 11. de constit. num. 50. secus (inquit Felinus) secundum libitum tuum, quia liberam importat voluntatem.

Item important arbitrium boni viri, facias, ut cupieris, vt desideraueris. Menochius cum aliis d. quest. 8. num. 51. Bartol. d. extrauag. ad reprimendum, verb. videbitur, num. 4. Imola d. repetit. super Clement. sæpe, num. 34. & idem dicendum est quando dicitur: promittimus stare dicto tuo; & idem quando dicitur: sit tibi licentia. Sic Menochius ibi 45. 49. & Bart. l. alio, num. 8. ff. de alim. & cib. legat. Anchar. cap. fin. de testam. in 6. num. 10. Matienzo lib. 5. recipit, tit. 4. l. 14. glossa 1. num. 14. contra Innocentium. Similiter, concedimus potestatem, aut quod possis, dicit arbitrium boni viri, quia id possimus, quod iure possimus. Bart. ibi num. 9. Matienzo num. 15. Azeuedo l. 6. num. 30. titul. 4. lib. 5. recipit, secus si diceret, liberam potestatem; quia tunc est libera voluntas. Matienzo num. 15. Bart. num. 9. vbi idem dicit si dicat, plenam potestatem, & licentiam.

Item quando verba sunt dubia, & vnum & alterum sensum habent, censendum est requiri arbitrium boni viri, & non committi liberæ voluntati. Sic Bart. l. cum filius, §. pater, ff. de legat. 2. Alexand. Riminald. Decius, Andreas ab Exca,

quos

quos refert, ac sequitur Menochius lib. 1. de arbit. quest. 9. non. 1.

17 Item si apponantur verba significantia vtrumque, vt facias, vt arbitratus fueris, & volueris, requiritur arbitrium boni viri, quia vnum prædictorum inest alteri, & regula est, quòd quando ponuntur duo copulatiue, quorum vnum inest alteri, vt contingit in præsentì, non enim est arbitrium sine voluntate, vnum resoluitur in alterum. l. 2. ff. de partit. ibi, in idem placitum & consensum, id est, placitum consensum; ita in proposito, id est, volitione arbitratus sit. Sic Bartol. d. extraneag. ad reprehendum, verb. videbitur, numero 11.

18 His ergo suppositis respondeatur ad dubium principale requiriti causam ad dispensandum in dictis interdictis. Probat, quia Trident. dicit esse seruanda dicta interdicta, nisi aliud Episcopo videatur, quæ verba (vt late probaui) requirunt arbitrium boni viri, & ratione regulatum, & sic petunt esse causam. Sic tenent Nauarr. lib. 1. consil. tit. 11. de tempor. ordin. consil. 26. Menoch. lib. 2. de arbit. centur. 5. casu 427. num. 28. 29. 30. & hos supponit Manuel Rodriguez in expositione motus Pij V. de censibus, dub. 8. fol. 31. pag. 2.

19 Nec obstat cap. relatum, distinct. 37. in contra allegatum, quia ibi non ponitur absolute, vt tibi videretur, sed adiuncta verba præcedentia, & subsequencia faciunt, vt stet ibi pro malo arbitrio.

20 Nota tamen quòd quando proprius Episcopus dispensat cum subdito in interdictis, & remittit ad alium Episcopum, vt ipsum ordinet, non tenetur Episcopus ordinans examinare causam dispensationis, an fuerit legitima, quia ipse non dispensat, & patet etiam ex supradictis, quòd scilicet Episcopus ordinans alienum cum literis dimissorijs proprijs, non debet examinare, sed acquiescere testimonio proprii Episcopi. Sic Manuel Rodriq. eod. dub. 8. fol. 30. pag. 1. An verò idem dicatur, quando Abbas mittit suum Religiosum ordinandum, & dispensauit cum ipso in interdictis, vel petit ab ipso, vt dispenset, asseritque esse causam, dixi supra dub. 54.

21 Sed quid si Episcopus nolit dispensare in interdictis interueniente causa iusta ad dispensandum, potest ne appellare ad suum Archiepiscopum? Respondetur negatiue, quia quando canon concedit iudici facultatem dispensandi, si nolit dispensare, non est appellatio. Sic Bald. l. quicumque. C. de feruis fugit. Felin. cap. super his, de accusatio. num. 12. qui toto eo cap. late tractat quando aliquid committitur arbitrio, potestati, vel voluntati iudicis, quando possit appellari ab eius definitione.

DVBIVM LVI.

An eadem causa necessitatis, vel utilitatis Ecclesie, quæ requiritur in Trident. sess. 23. cap. 11. de reformatione, & cap. 14. requiratur in dispensatione in interdictis inter ordinem minorem, & alium minorem, & inter Subdiaconatum & Diaconatum, eadem (inquam) quæ ibi requiritur in dispensatione, in interdictis inter vltimum ordinem minorem, & Subdiaconatum, & inter Diaconatum & sacerdotium.

ritur in dispensatione, in interdictis inter vltimum ordinem minorem, & Subdiaconatum, & inter Diaconatum & sacerdotium.

Ratio habitanda est, quia in his expressè dicit Trident. d. cap. 11. sine, & d. cap. 14. exigi necessitatem & utilitatem Ecclesie in illis: d. cap. 12. initio, & cap. 13. hanc causam non exigit, sed remittit arbitrio Episcopi, dicens, nisi aliud Episcopo videatur.

Nauar. lib. 1. consil. tit. 11. de tempor. ordinat. 2. consil. 26. dicit requiri eandem causam, quia eadem ratio videtur omnia comprehendere; item quia vna pars dicti declaratur per aliam in rebus dubiis. l. 1. ff. de rebus dubiis, & in vna parte eiusdem cap. 13. expimitur causa necessitatis, vel utilitatis debere concurrere in hac dispensatione: ergo.

At verius est minorem causam requiri, & fat esse quancumque causam, quia Cœcilium si eandem voluisset causam, facile id diceret, sicut iterum dixit d. cap. 14. Item qui dicit eam eadem ratio: nam quando transitur ab ordine minori ad Subdiaconatum, recipitur nouus status, nouaque obligatio continentur & recitandi, & cum à Diaconatu ad sacerdotium, recipitur potestas dignissima, & ideo maior exigitur causa ad dispensandum in interdictis inter hos ordines requisitis. Sic Manuel Rodriq. in expositione motus Pij V. de censibus. dub. 8. fol. 31. pag. 2. & fol. 32.

CAPVT II.

De obligatione recitandi horas canonicas ratione Ordinis.

SUMMARIUM.

- DVB. 1. Quot sint horæ canonice, & quinam ad illas teneantur.
- 2. An clerici minorum Ordinum teneantur ad horas canonicas, vel saltem ad aliquam aliam orationem plus quam laici.
- 3. An Religiosi professi, tam viri, quam feminae in Religione approbata teneantur ad horas canonicas, & quo iure ad illas teneantur.
- 4. An monachus professus ad chorum, qui extra suum monasterium vivit, vel ex iusta dispensatione, vel quia eiectus est, teneatur ad horas.
- 5. An equites, quos vulgò Commendatores appellamus, teneantur ad horas recitare eas orationes, quas loco horarum canonicarum prescribit eorum regula, vt recitent, in illis que recitandis seruare interdicitur.
- 6. An Quatuor teneantur horas recitare.
- 7. An qui hora nona, id est, alas nuebe, initiator Subdiaconatus ordine, teneatur ad integras horas totius diei: & idem quæritur de eo qui hora nona professionem emittit.
- 8. An qui teneatur ad horas canonicas, satisfaciunt si sola mente dicant, vel teneantur voce alta dicere.
- 9. An qui Ecclesie precepto tenentur ad horas, peccent

peccent si in peccato mortali eas recitent quando privatim recitantur.

- 10. An saltem clerici dicentes Horam publicè in choro peccent si sint in peccato mortali.
- 11. An peccet mortaliq; obligatus ad Horas canonicas, qui omittit aliquam Horam, vel partem non solentem.
- 12. An qui ex negligentia, vel plena deliberatione omittit aliquam de septem Horis canonicis contrahat septem peccata mortalia.
- 13. An qui alternatim recitat cum alio dicendo partem, & audiendo aliam partem, censetur integre recitare, siue sint Horæ canonice, siue sint preces ex præuentione sacerdotali, vel ex deuotionis institutione.
- 14. An quando aliquis dicit officium diuinum in choro & audiat partem, quam canit alter chororum, & partem suam non canit, sed submissa voce dicit, satisfaciat precepto.
- 15. An censetur integre recitare, qui dum dicitur diuinum officium in choro, occupatur occupatione necessaria ad ipsum diuinum officium, vt presidendo lectionem, quam est canaturus, vel mittitur ad ministrandum, vel ad comitandum ministrantium altare, & c. nec repetit ea, quæ interim ab alijs dicuntur in choro, vel si aliquantulum ex causa necessaria cesset, vt quia sanguis ex naribus effluit.
- 16. An censetur integre recitare, qui audit partem quam canit chorus, & aliam partem organo pulsat, vel tenetur partem illam, quam organo dicit supplere, & similiter choros satisfaciat, dicendo suam partem, & audiendo partem, quam pulsat organum, vel tenetur partem illam supplere.
- 17. An qui Horas dicit sincopando censetur integre recitare, & satisfaciat, & famulus, qui cum eis recitat.
- 18. An qui ex obliuione partem Horæ omittit, vel qui intrat tarde chororum, vel exit ante finem Horæ censetur integre recitare licet non repetat totam Horam.
- 19. An qui Horam interrumpit censetur integre recitare, vel potius teneatur totam Horam repetere.
- 20. An sit licitum diuidere Matutinum à laudibus, ut Matutinum dicatur vespere diei precedentis, & laudes aurore sequentes, & tunc sit dicenda oratio in fine laudum.
- 21. An cum sacerdos solus recitat, debeat dicere ante orationem, Dominus vobiscum.

DVBIVM I.

Quot sint Horæ canonice, & quinam ad illas teneantur.

OTA Horam non dici ab orando, quia Hora scribitur cum aspiratione, non autem verbum Oro, sed quia certis horis sint Horæ canonice deputata. Dicuntur autem canonice; quia secundum canones, sic Nauar. e. quando, Latine cap. 3. num. 26.

Citea numerum Horarum duplex est sententia. Prima docet Horas canonicas esse octo. Probat, quia laudes possunt diuidi, & separatim Th. Sanchez Consil. moral. Tom. 11.

dici à Matutinis: erga sunt distinctæ Horæ; quia vna Hora non potest interrumpi. Item, quia habent distinctum initium à Matutinis, sicut reliquæ Horæ. Item colligitur ex illo Psal. 118. septies in die laudem dixi tuis, & rursus media nocte surgebam ad confitendum tibi. Hanc tenet Rationale diuinorum officiorum lib. 5. cap. 1. litera B. Archidiaconus presbyter, dist. 91. D. Anron. 2. part. 9. cap. 12. §. 1. Nauar. cap. quando, Hispanie, cap. 5. n. 65. & Latine n. 64. & 27. & cap. 1. n. 5. & dicit Nauar. illo num. 64. in ferijs, & in aduentu & quadragesima cum diuiduntur Matutinis à laudibus, dicendum esse, Ab, tere me, in fine Matutinarum, & non in initio laudum; quia succedit loco hymni, Te Deum laudamus, qui dicitur in fine Matutinarum. Item dicit in fine Matutinarum, cum diuiduntur à laudibus, dicendum esse, Pater noster, & in principio laudum, Pater noster, & Ave Maria; quia id est regulare in omnibus Horis; & si Breuiarij rubricæ id in laudibus non aduertunt, id fit quia communiter non diuiduntur. Ex his etiam colligit Nauar. posse laudes diuidi à Matutinis, quia sunt diuersæ Horæ.

Secunda sententia docet esse septem Horas canonicas, quod inde colligit, quia Matutinum, & laudes sub vna oratione terminantur: & cum sit regulare in omnibus Horis initio dicere, Pater noster, id non aduertunt rubricæ Breuiarij in laudibus; etiam si separantur à Matutinis in nocte Natiuitatis secundum dictas rubricas. Quare casus Nauarj nullius est momenti. Et quòd possunt diuidi à Matutinis, non arguit esse diuersas Horas, sed ratione consuetudinis id licet; sicut olim nocturni Matutinarum diuidebantur, licet essent vna Hora. Sic Sotus lib. 10. de iust. q. 5. art. 1. paulo ante solutionem ad 1. Turres. cap. presbyter dist. 91. num. 2. Palacios 4. dist. 15. dist. 9. Sit

Prima conclusio. Licet probabile sit esse octo Horas canonicas: at probabilius est esse septem; probatur ratione posita.

Secunda conclusio. Initio laudum, siue primam, siue secundam sententiam amplectamur, nec in fine Matutinarum non est dicendum, Pater noster; quia vt dixi, rubricæ Breuiarij id non aduertunt, nec Ms. serere mei, dicendum est in fine Matutinarum. Quod patet, tum quia consuetudo oppositum habet, tum quia ponitur post, Deus in adiutorium, quod est initium laudum: at Te Deum laudamus, ponitur in fine Matutinarum ante initium laudum.

Tertia conclusio. Tria genera personarum tenentur ad Horas canonicas, scilicet clerici in sacris constituti cap. 1. & cap. dolentes, de celebrat. Ms. & licet his iuribus tantum inueniantur expressum de sacerdotibus: at communiter idem intelligunt omnes Doctores de reliquis sacro ordine initiatis, & est certum, & sic habet usus & definitur Concilio generali Basiliensi sess. 21. Item tenentur ad Horas Religiosi, vel Religiosæ ad chorum professi, vel professe. Item omnes habentes beneficium ecclesiasticum cap. Eleutherius, dist. 91. cap. fin. dist. 91. de quibus generibus personarum singillatim agendum est.